

ПУЦАЊ ИЗА УГЛА

САДРЖАЈ

Пушка Corner Shot ПУЦАЊ ИЗА УГЛА	32
Кинески тенк ZTZ-99 (type-99) КОНКУРЕНТ НАЈБОЉИМА	35
Транспортни хеликоптер СН-53К МОРСКИ ПАСТУВ	40
Авионски топови НЕЗАМЕНЉИВИ БОРБЕНИ АЛАТИ	44
Лака теренска возила НАСЛЕДНИЦИ РАТНОГ ЦИПА	51

Уредник прилога
Мира Шведић

Конструкторима је требало пуних шездесет година да реше проблем пуцања иза угла. Израелски стручњак Асаф Надел својим хај-тек системом успео је да направи оно што многи пре њега нису. То су системи намењени јединицама за антитерористичка дејства. Онај ко је наоружан њима, може без проблема и безбедно да елиминише противника иза угла.

Највеће потешкоће приликом чишћења ровова током Првог светског рата (уједно препознатљивом по рововском ратовању) настајале су услед скретања рова под углом од деведесет степени. Проблем је био видети, а затим и дејствовати, на онога ко вас чека иза угла. У тадашња времена то се решавало једноставним бацањем бомбе. Тај проблем се појачао у Другом светском рату када су се борбе полако преносиле на насељена места. Основно питање је било – шта, где, како и ко вас чека иза угла зграде, у соби... У тим случајевима најлакше је било протурити оружје и без нишањења испалити неконтролисани рафал. Али, у том случају се војник делимично излаже евентуалној непријатељској ватри и може бити погођен.

ЕКСПЕРИМЕНТИ

Да би помогли припадницима војске конструктори Вермахта направили су током Другог светског рата три занимљива решења којима је циљ био да помогну војницима у борби иза угла. Прво су на свој чувени стандардни аутомат МР 38/40 експериментално монтирали нову, улево закривљену цев и додаток у виду два огледала, која су била постављена под углом, тако да је стрелац могао да иза заклона примети против-

ника, да дејствује по њему, а да се не изложи узвратној паљби. То решење је у почетку функционисало на полигонима Вермахта, али када су поделили оружје јединицама, а нарочито Вафен СС трупама које су дејствовале у Украјини, показало се да се цеви необично брзо „троше“ и да је расипање погодака практично неконтролисано, тако да је цео систем био нефункционалан.

Но, конструктори Вермахта нису се предали већ су наставили експеримент. Најпре су заменили материјал од које се прави цев, затим су променили угао закривљености цеви, али ниједан примерак није могао да испали више од 50 до 60 метака, што је било веома мало за борбу у насељеном месту.

Следећи експеримент био је са јуришном пушком STG 44. На основну конфигурацију оружја постављен је закривљени наставак цеви дуг 220 мм. Али, то се у пракси показало као још лошије решење јер је испалењено зрно најпре прелазило уобичајену путању у „нормалној“ цеви, да би се потом нашло у закривљеном додатку који је требало да му измени путању како би се гађало иза угла. И тај експеримент је био унапред осуђен на пропаст јер су зрна бележила јако велико расипање.

Можда је најамбициознији пројекат Вермахта на том пољу била потпуно нова, знатно дебља и надолу искривљена цев за пушку STG 44, која се користила из тенка или оклопног возила. Стрелац је стајао унутар возила, пушка је била предњим делом фиксирана за каросерију и повезана мини-перископом који је извиривао напоље. Намена тог оружја била је занимљива – када би пешадинци, опремљени ручним бомбама или бензинским флашама, кренули да се прикрадају тенку, потпуно ненадано сусрели би се са стрелцем који би могао лако да их елиминира, а да истовремено остане заштићен и не приметан споља. Међутим, крај рата је спречио да тај систем буде озбиљније испробан у пракси.

ИЗРАЕЛСКО РЕШЕЊЕ

Конструкторима је требало пуних шездесет година да реше проблем пуцања иза угла. Израелски стручњак Асаф Надел својим хај-тек системом успео је да направи оно што су стручњаци Вермахта покушавали да реше за време Другог светског рата. Тако је израелски стручњак представио Corner Shot's CEO, Amos Golan. Реч је о систему намењеном јединицама нарочито за антитерористичка дејства војних и полицијских снага. Онај ко је наоружан тим системом, који обједињује видео-технику и ватрено оружје, може без проблема и безбедно да елиминира противника иза угла.

Корисник рукује комбинацијом која у свом склопу има класичан преклопни кундак и рукохват пушке *галил*, на који се надовезује такозвани „swing-out/flip-out“ видео монитор са мини-камером. У предњој трећини система налази се носач који прима стандардне савремене пиштоље као што су Glock, SIG, HK USP/P2000, Bereta 92, FN 57x28, те бацач граната од 40 мм. Међутим, није се стало само на тим моделима оружја (пиштољу и бацачу граната), већ се уназад неколико година појавио и модел који прихвата америчку верзију карабина М4, ознаке APR (Assault Pistol Rifle) и наравно у калибру је 5,56 мм.

Испод фиксираног оружја смештен је објектив камере, односно система, EO tech

552 HDS (Holographic Diffraction Sight) са Aimpoint CompM2 red – dot нишанским системом. Све делује изузетно компликовано и претерано тешко, али је крајње функционално, тако да се корисник тог система веома брзо оспособи за успешну употребу. Томе доприноси и једноставност команди – циљ може да се посматра или преко холограмског нишана или слике на дисплеју (која има урађену кончаницу као на оптичком нишану) пренете опсегом камере. То значи да док доминантна рука држи окидач, другом руком, преко „зглоба“, који ротира 180 степени по правцу, може да се „избаци“ предњи део система иза зида или друге препреке и осматра талачка ситуација или скривени непријатељ. А када је то потребно цео

БАЦАЧ ГРАНАТА

Када је Corner Shot опремљен бацачем граната 40 мм у могућности је да користи различите пројектиле 40 мм и то специјалне намене, попут пројектила тренутног дејства, затим димне пројектиле, осветљавајуће са падобраном, па мање несмртоносне пројектиле, пројектиле пуњене сузавцем или другим иритирајућим (ОЦ) смешама. Бацач се веома лако прилагођава за коришћење пројектила од 37 мм. Ради на принципу „пумпе“ – после сваког појединачног хица избацује чауре истрошеног пројектила и тако се омогућава пуњење новим пројектилом.

систем може да се ослони на ножице, преузете са француске пушке FA MAS.

Ако се мало боље погледа и простудира систем, може се утврдити да и није тако тежак за руковање као што се чини на први поглед. Још би се могло рећи да је и олакшано нишањење јер на дисплеју може да се види кончаница исто као кад се гађа снајперском пушком.

Кундак је преузет од јуришне пушке *галил*. Он је скелетског типа и преклапа се у десну страну. На крају, на ослонцу ојачан је гуменим потковом. Израђен је од висококвалитетног полимера. Он се сматра првом трећином система. Друга трећина система има следеће делове – рукохват са механизмом за окидање, предњи доњи рукохват и кућиште (сандук).

Рукохват са механизмом за окидање је исте пиштољски, а сам рукохват је анатомски обликован и прилагођен што удобнијем хвату стрелца. Са унутрашње стране је шупаљ ради смањења тежине система. Такође је израђен од висококвалитетног полимера. Обарач је преузет од пиштоља. На њему се налазе три рупе, што донекле доноси чврстоћу самом обарачу. Ход обараче (иако овде иде преко полуге на сам пиштољ) уопште се не разликује од дејства из стандардних пиштоља. Заштитник обараче јесте широк и велик, чиме је решен проблем специјалних јединица да могу користити рукавице приликом руковања. Изнад самог рукохвата налази се класична кончаница, која кочи обарачу и спречава њено окидање када је кончаница закочана.

Испред заштитника обараче налази се ваљкасти предњи рукохват са уздужним жлебовима који би требало да помогну специјалцу приликом држања, нарочито када на руци носи рукавице.

Изнад рукохвата и предњег рукохвата налази се кућиште (сандук) у коме је смештен већи део електронике, напајање и преносни систем окидања. Изнад кончанице

је лежиште батерије из које се напаја цео систем. На десној страни кућишта, скроз напред, смештен је покретни дисплеј помоћу кога може да се осматра и нишани. Покретан је због тога што може да јој се мења угао и по правцу и по висини. Реч је о висококвалитетним LC мониторима са дисплејом од течного кристала који са својим објективом (смештеним у трећој трећини) даје слике високе резолуције и на већим даљинама. Видео снимак може да се преноси и до других корисника, као што су командна места.

Испред покретног монитора налазе се команде за активирање ласера или тактичког светла. Постављен је испред монитора и са њиме се може успешно руковати са левом руком и то палцем када се држи систем за предњи рукохват. Могуће је монтирање не само кућишта већ и „Picatinijеве“ или „Виверове“ шине, а на које се пак могу монтирати други холограмско-рефлексни нишани.

Спој између друге и треће трећине је зглобног типа са којим се веома лако манипулише и лако се заузима жељени угао за дејствовање. Довољно је само предњи рукохват окренути у жељену страну да се предњи део окрене и вратити ручицу на своје место – тиме је зглобни део ослобођен и трећа трећина може се померати деведесет степени како у леву тако и у десну страну. После употребе тог система под углом, ако се за то укаже потреба, може се вратити у првобитни положај или у праву линију на исти начин помоћу предњег рукохвата и то окретањем у страну и враћањем у првобитни положај.

У трећој трећини постоји лежиште за стандардни пиштољ. Он се веома лако монтира и учвршћује. Када је пиштољ „легао“ на своје место, напољу се од пиштоља види само навлака. Ако је пиштољ правилно монтиран, навлака пиштоља ће се приликом дејства кретати напред-назад без икаквих пре-

ТАКТИЧКО-ТЕХНИЧКИ ПОДАЦИ

	Бацач гранате	Стандардни пиштољи
Дужина са отвореним кундаком	900 мм	820 мм
са затвореним кундаком	730 мм	640 мм
Тежина комплекта	4,4 кг	3,86 кг
Број жлебова	6	У зависности од модела пиштоља
Смер увијања	десни	
Корак увијања	122 мм	
Максимални домет	350 м	
Максимални угао	90 степени	
Сила окидања		2,1 кг

прека или застоја. Са леве стране обезбеђен је приступ утврђивачу оквира тако да се оквир без икаквих сметњи може мењати док је пиштољ монтиран у систему. Испод саме цеви, у телу носача, смештен је и ласерски обележивач циља. Испод њега је тактичко светло, а испод светла објектив камере.

По потреби могу се користити ножице које се једноставно поставе са носачем на задњи део треће трећине и утврде са три вијка.

ПОСЛЕДЊИ МОДЕЛ

Последњи модел Corner Shot-а јесте комбинација са APR (Assault Pistol Rifle), насталог од чувеног америчког карабина М4. Није, међутим, реч ни о каквом новом моделу оружја, већ је М4 карабин скраћен толико да би могао да се уклопи у Corner Shot. Тактичко-техничке одлике су му знатно смањене, почев од димензија, тежине, па и пре-

цизности – која се сада рачуна до 250 метара. Задржани су само технологија и материјал израде оружја. Поред тога, задржане су и неке старе карактеристике попут врсте палбе (јединична, рафална и ограничен рафал од три метка), принципа рада (позајмица барутних гасова са ротирајућим затварачем). Исти је и број жлебова – шест са десним смером увијања, анатомски пиштољски рукохват, оквир (мада је за потребе Corner Shot-а конструисан и оквир са мањим капацитетом), и наравно, чувени калибар 5,56 x 45 мм. APR користи стандардну муницију исто као и М16 и М4, али је за потребе Corner Shot конструисана и потпуно нова врста неубојите муниције, која све више постаје популарна, нарочито у полицијским специјалним јединицама.

Одлике те комбинације систем оружја су следеће: има високу резолуцију видео-камере и LC монитора, која обезбеђује веома брзу и лаку детекцију и нишањење циља; може се користити дању и ноћу; видео сигнала може да се преноси на друге системе у мрежи; ергономски је савршено пројектован; могуће је монтирање разноврсних камера на систем, а и „Пикатинијеве“ или „Виверове“ шине на које се могу монтирати други холограмско рефлексни нишани.

Наравно, постоје и мане. Најпре издржљивост батерија. Данас постоји веома велики асортиман батерија високог капацитета, али оне нису отпорне на ниске температуре, а познато је да батерије на нижим температурама краће трају. Следећа mana је осетљивост ЛЦ монитора како на механичка оштећења тако и на метеоролошке услове (киша, снег итд). Али, највећи недостатак тога система је изузетно висока цена од око осам хиљада долара. Но, државама које су суочене са честим терористичким дејствима данас то не представља никакав проблем јер миран сан становника нема цену. ■

Иштван ПОЉАНАЦ

Импровизована оружја која су коришћена у рововском ратовању

